

Quickscan natuurwaardenonderzoek Steenwijkerdiep Noord 6 - Steenwijkerwold

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Steenwijkerdiep-Noord 6 - Steenwijkerwold

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 5-7
7131 PZ – Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever:

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

rojectnummer en versie: [redacted]	Status: Definitief
Ligging plangebied: Steenwijkerdiep-Noord 6 - Steenwijkerwold	Rapportdatum: 14 oktober 2015
Auteur: [redacted]	Veldwerk uitgevoerd door [redacted]

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Reikwijdte	4
HOOFDSTUK 2	HET PLANGEBIED.....	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	6
HOOFDSTUK 3	VOORGENOMEN ACTIVITEITEN.....	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden	7
3.3	Vaststellen van de invloedssfeer	7
3.4	Vaststellen van het onderzoeksgebied	8
4.1	Algemeen	9
4.2	Omgevingswet (Ow); Natura 2000	9
4.3	Omgevingswet; Soortenbescherming	9
4.4	Specifieke zorgplicht.....	10
4.5	Regelgeving ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland	12
HOOFDSTUK 5	GEBIEDSBESCHERMING.....	13
5.1	Algemeen	13
5.2	Natuurnetwerk Nederland	13
5.3	Natura 2000.....	14
5.4	Slotconclusie.....	16
HOOFDSTUK 6	SOORTENBESCHERMING	17
6.1	Verwachting en bureauonderzoek	17
6.2	Te toetsen soorten	17
6.3	Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep	17
6.4	Toetsing beschermde soorten.....	18
6.5	Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	23
HOOFDSTUK 7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	28
7.1	Aanleiding en doel.....	28
7.2	Conclusie toetsing	28
7.3	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	28
Bijlagen.....		30
Bijlage 1.	De Natuurkalender	30
Bijlage 2.	Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit	31
Bijlage 3.	Fotobijlage	36
Bijlage 4.	Geraadpleegde bronnen	38
Bijlage 5.	Lijst jaarrond beschermde nesten	39

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Er zijn plannen voor het volledig slopen en deels renoveren (opnieuw opbouwen) van de bovenbouw van een rundveestal op het erf van een melkveebedrijf. Initiatiefnemer heeft Natuurbank Overijssel gevraagd een onderzoek uit te voeren naar mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden voor beschermde planten, dieren en (natuur)gebied.

Het onderzoek omvat een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten. In dit rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, voortplantings- en rustplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

1.2 Reikwijdte

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland).

De voorgenomen ontwikkeling wordt niet getoetst aan andere beschermde aspecten zoals houtopstanden, beschermingszone natte landnatuur of stiltegebied. De beoordeling van voorgenoemde gebiedsaanduidingen vinden plaats in andere onderzoeken.

2.1 Situering

Het plangebied is gelegen aan de Steenwijkerdiep Noord 6 te Steenwijkerwold, gemeente Steenwijkerland. Het plangebied bevindt zich in poldergebied en ligt ten zuidwesten van Steenwijk. Het gebied direct om het plangebied heen bestaat voornamelijk uit langgerekte gras- of akkerbouwpercelen die middels slootjes van elkaar gescheiden zijn. Aan zuidelijke zijde grenst het plangebied aan het kanaal 'Steenwijkerdiep'. Op enige afstand ten westen en oosten van het plangebied ligt Nationaal Park Weerribben-Wieden. In de onderstaande afbeelding is de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

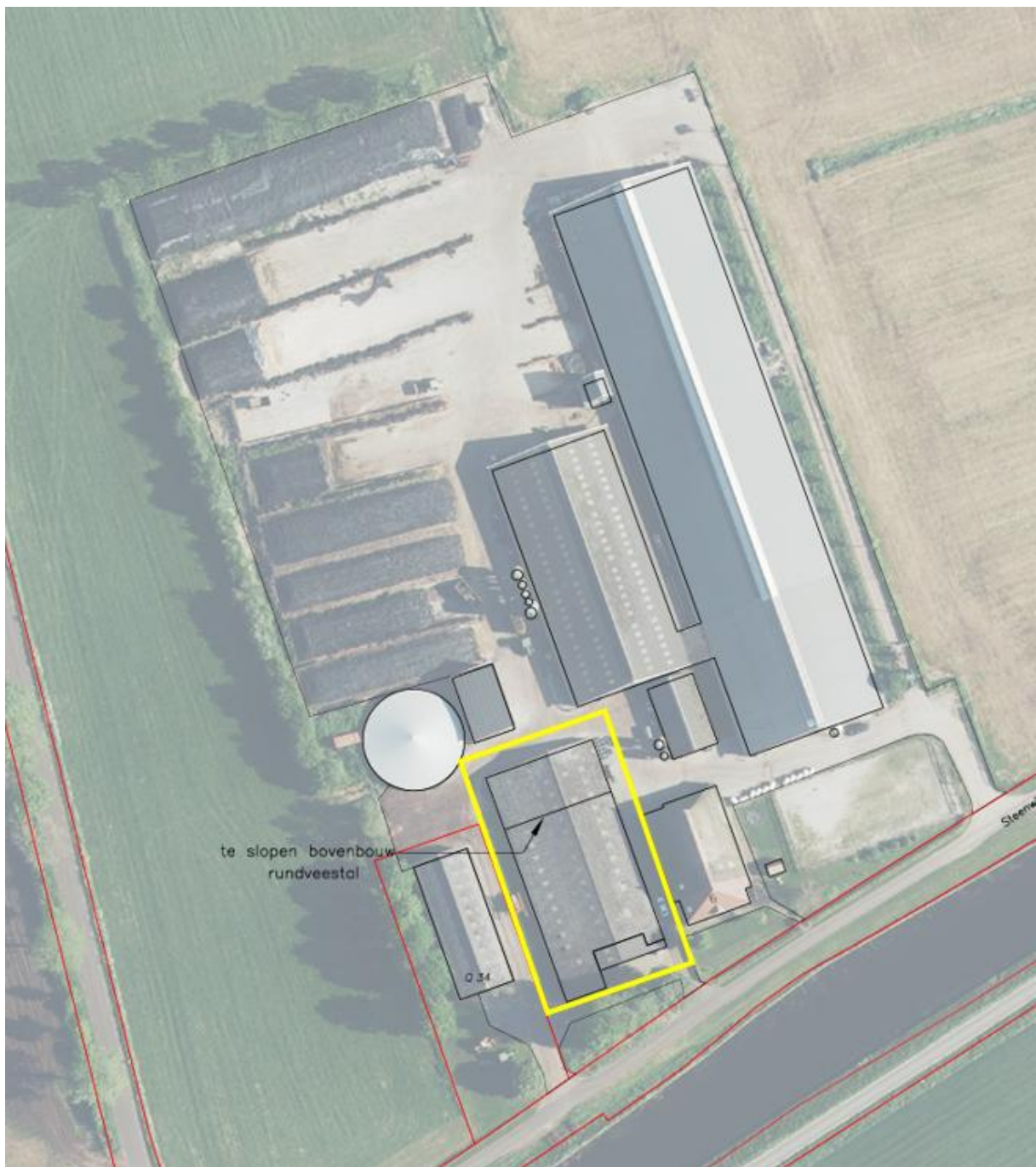
Globale ligging van het plangebied. Het plangebied ligt in de rode cirkel (Bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het poldergebied en maakt onderdeel uit van een groot erf van een melkveebedrijf. Op het erf staat een woonhuis met aan west- en noordzijde daarvan een aantal stallen. Het volledige erf is verhard middels klinkers en wordt door een bomenrij gescheiden van de omliggende percelen. De gevels van de te slopen/renoveren rundveestael bestaan uit houten planken en bevatten geen spouw. Het dak van de rundveestael bestaat uit golfplaten zonder isolatiemateriaal aan de binnenzijde. Aan de zuidzijde van de stal bevindt zich een aanbouw met een aantal ruimtes die als opslagruimte worden gebruikt.

Tussen de te slopen/renoveren stal en de weg (Steenwijkerdiep-Noord) ligt in het verlengde van de weg een groene berm met, gezien vanaf de weg richting het erf, eerst een smalle grasstrook en aansluitend een rij bomen met tussen en onder de bomen dicht struweel.

Voor een uitgebreider beeld van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage in de bijlagen.

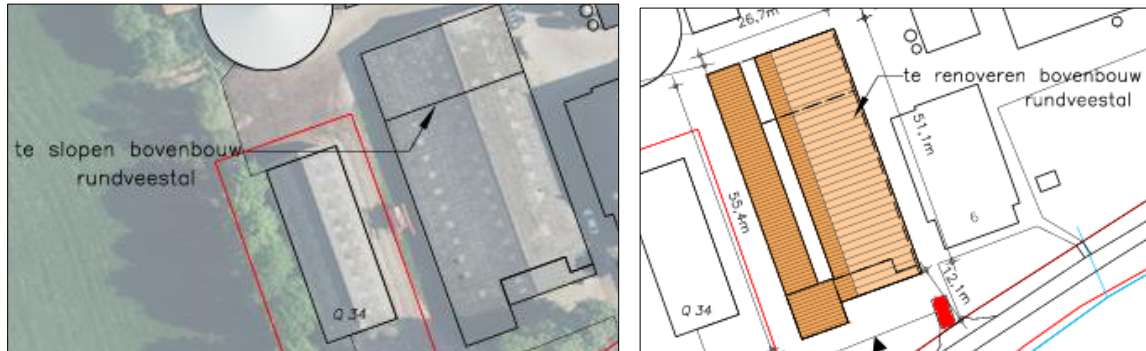

Luchtfoto met de begrenzing van het plangebied, aangegeven middels het gele kader (bron luchtfoto: DLV Advies)

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

De bovenbouw van een bestaande rundveeststal wordt volledig gesloopt. De rundveeststal wordt vervolgens deels gerenoveerd. In onderstaande verbeelding is weergegeven welk delen dit betreft.

Afbeelding links: Weergave van de te slopen stal. Afbeelding rechts: Weergave van het te renoveren deel van de stal. (Bron: DLV Advies)

Onderstaande werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Volledig slopen van bestaande rundveeststal
- Deels renoveren (nieuw opbouwen) van de rundveeststal

Deze activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Omgevingswet.

Er wordt aangenomen dat er geen bomen worden gerooid of andere beplanting wordt verwijderd.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren voortplantings- en/of rustplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste voortplantings- en/of rustplaatsen en/of jaar rond beschermd nesten;
- Doden van dieren;
- Afname en verdwijnen van functioneel leefgebied van dieren;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep. In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van de in paragraaf 3.1 genoemde activiteiten.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

Om de effecten van voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan noord-, oost- en westzijde aan andere bebouwing. Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een strook met bomen en struweel. Beschermden soorten-/waarden in deze aangrenzende groenstrook kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van sloop- en bouwwerkzaamheden (zoals verstoring van geluid- of licht) met mogelijk wettelijke consequenties tot gevolg.

Groenstrook met bomen en struweel ten zuiden van de te slopen/renoveren stal (Bron: Google Street view. Opnamedatum foto juni 2025)

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Om bovengenoemde reden is het onderzoeksgebied iets ruimer vastgesteld dan het plangebied. De strook met bomen en struweel ten zuiden van de te renoveren stal valt hiermee ook binnen het onderzoeksgebied.

Luchtfoto met de begrenzing van het plangebied, aangegeven middels het gele kader en onderzoeksgebied, aangegeven middels blauwe kader (bron luchtfoto: DLV Advies)

Indien verder in dit rapport gesproken wordt over plangebied, wordt het onderzoeksgebied bedoeld.

HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS

4.1 Algemeen

In dit Hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Omgevingswet (Ow); Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Omgevingswet heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

4.3 Omgevingswet; Soortenbescherming

In de Omgevingswet (Bal; Besluit activiteit leefomgeving) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Omgevingswet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (Artikel 11.37 t/m Artikel 11.40 Bal):

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

2. Het verbod geldt niet, als:

- a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:

1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of

2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (Artikel 11.46 t/m Artikel 11.48 Bal);

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Andere Soorten (Artikel 11.54 Bal)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder Omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:

1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of

2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Omgevingswet. Er is dan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

4.4 Specifieke zorgplicht

Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat en om welke soorten en habitats het gaat. In onderstaande tabellen wordt dit nader toegelicht.

Verbodsartikel	Lid	Toelichting
11.37 Bal: Vogelrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
	Lid 1d	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
	Lid 3	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
11.46 Bal: Habitatrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of Bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te beschadigen of vernielen.
	Lid 1d	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
	Lid 3	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
11.54 Bal: andere soorten	Lid 1	Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
	Lid 2	De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Toelichting op de verschillende verbodsbepalingen Bal.

Aanwezigheid van wat?	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	Bijlage I vogelrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het ministerie van LNV 	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de rode lijsten 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven	Dieren en planten in deze kolom	Het gaat niet om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

Tabel met relevante soorten en habitat.

Het is niet geheel duidelijk wat de consequenties zijn van een effect van een activiteit op soorten die vermeld staan op de Rode Lijst, evenals het toetsen van het effect van een activiteit op 'trekvoegels'.

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze zorgplicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

1° van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;

2° van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;

3° dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en

4° voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;

e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en

f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Nieuw is de zorgplicht voor het aantasten van belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats van vogels en soorten van de Rode lijst. Voor activiteiten die leiden tot overtreding van een verbodsbepaling dient een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen te worden (dit heette in de Wet natuurbescherming een ontheffing). Indien sprake is van het aantasten van belangrijk leefgebied of natuurlijke habitat van een Rode lijstsoort, dient een document opgesteld te worden. Dit zal vergelijkbaar zijn met een ecologisch werkprotocol (EWP). In een EWP wordt beschreven op welke wijze een negatief effect op beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats voorkomen kan worden, of hoe dit hersteld kan worden. Ook wordt een monitoringsplicht ingevoerd tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden, indien maatregelen getroffen worden. Dit geldt alleen voor belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats.

4.5 Regelgeving ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

Het Besluit kwaliteit leefomgeving is een AMvB onder de Omgevingswet waarin onder andere regelgeving van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale omgevingsverordening van de provincie Overijssel.

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vastgelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal 1,1 kilometer afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren (berekend met behulp van calculator.aerius.nl). Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied (rode kader) tov Natuurnetwerk Nederland (NNN), weergegeven met rose kleur (Bron: overijssel.maps.arcgis.com)

Beschermingsregime

De bescherming van het NNN kent geen externe werking.

Toetsing aan provinciaal beleid

Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime

Het Besluit activiteit leefomgeving regelt in hoofdstuk 11 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan. Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- De leefgebieden van vogels;
- De natuurlijke habitats of habitats van soorten;

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op. In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de 'voortoets' moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt op minimaal 1,9 kilometer afstand van Natura 2000-gebied (berekend met behulp van calculator.aerius.nl). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is Nationaal Park de Weerribben. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied, weergegeven in rode kader, tov Natura 2000-gebied, aangeduid met blauwe kleur (Bron: overijssel.maps.arcgis.com).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is, mede als gevolg van de bestaande bomenrij ten westen langs het erf en de bestaande bebouwing ten westen van het plangebied, niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Ten behoeve van de totale ontwikkeling wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de afvoer van sloopmateriaal, de aanvoer van bouwmaterialen en vervoer van materieel en personeel. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot het Natura 2000-gebied (ruim 1,9 kilometer), wordt geen negatief effect verwacht op het Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden. Indien men juridische zekerheid wil hebben, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

De toekomstige situatie blijft, qua gebruik, gelijk aan de huidige (reeds vergunde) situatie. Er zal geen sprake zijn van toename van stikstofemissie. Op basis daarvan wordt op voorhand in de gebruiksfase geen negatief effect op Natura 2000-gebied verwacht.

5.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Gelet op de aard van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt een negatief effect op Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden voor zowel de ontwikkel- als de gebruiksfase op voorhand niet verwacht. Indien men juridische zekerheid wil hebben, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied (geluid, licht en trillingen) kunnen worden uitgesloten.

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

6.1.1 Algemeen

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- Een oriënterend veldbezoek, uitgevoerd op 30 september 2025

Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten.

6.2 Te toetsen soorten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Bij het bepalen van de beschermde soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen wordt rekening gehouden met de in het onderzoeksgebied aanwezige habitats, de ligging in het landschap, het gevoerde beheer en overige relevante aspecten zoals afstand tot bijvoorbeeld erven in verband met verstoring.

In voorliggende studie wordt gekeken naar soorten die mogelijk voorkomen in of om gebouwen en volledig verharde erven in een kaal en open poldergebied met relatief grote grasland-/akkerbouwkavels. Hierbij is ook rekening gehouden met het feit dat het plangebied grenst aan water (kanaal) en deels begrenst wordt door een kleine bomen-/struweelrij.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Flora	Geen. Geschikte standplaatsomstandigheden voor beschermde planten ontbreken in het onderzoeksgebied.
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis, bunzing, egel, haas, gewone bosspitsmuis, hermelijn, huisspitsmuis, rosse woelmuis, steenmarter, wezel
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Boerenwaluw, huismus, huiswaluw, kerkuil, roek, steenuil
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Boomklever, spreeuw, zwarte roodstaart
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Diverse algemene broedvogels
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander
Reptielen	Ringslang
Vissen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Vlinders	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Libellen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Overige ongewervelden	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig

Tabel 6.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

6.3 Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Sommige van de soorten uit tabel 6.2 kunnen op basis van verspreiding niet op voorhand worden uitgesloten. Op basis van het op 30 september 2025 uitgevoerde veldbezoek blijkt echter dat het negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgesloten op de volgende soortgroepen:

- Flora

Beschermde planten worden niet verwacht in het plangebied. De meeste beschermde planten stellen bijzondere eisen aan hun groeiplaats en soms aan het beheer (zoals hooilandbeheer). Beschermde planten zijn vaak afhankelijk van schrale, voedselarme of matig voedselrijke standplaatsen of een gebufferde standplaats door de aanwezigheid van kalk in de bodem of gebufferd kwel dat in de wortelzone komt. Dergelijke standplaatsfactoren ontbreken in het plangebied. Beschermde soorten werden afgelopen 5 jaar ook niet gemeld in NDFF.

- Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied ligt in of nabij het verspreidingsgebied van een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren, maar het plangebied zelf wordt niet als geschikt habitat beschouwd voor veel van deze soorten. In en om de te slopen stal wordt de aanwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen van een bosmuis, bunzing, egel, haas, gewone bosspitsmuis, hermelijn, rosse woelmuis en wezel daarom uitgesloten.

Mogelijk dat een aantal van bovengenoemde soorten het plangebied, inclusief de groenstrook ten zuiden van de te slopen stal, wel gebruikt als foerageergebied. De oppervlakte van het foerageergebied zal als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden niet afnemen. Aangezien de groenstrook behouden blijft, zal een eventuele voortplantings- of rustplaats van een bovengenoemde soort niet worden beschadigd of vernield. De voorgenomen werkzaamheden zullen voor de genoemde soorten geen essentiële consequenties tot gevolg hebben.

6.4 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de overige in tabel 6.2 genoemde soorten beschreven.

Grondgebonden zoogdieren

Huisspitsmuis

Het onderzoeksgebied ligt in het verspreidingsgebied van de huisspitsmuis. Huisspitsmuizen hebben een voorkeur voor cultuurlandschappen en komen onder andere voor in graslanden, bosranden, weiden, tuinen, parken en heggen, maar ook in gebouwen als boerderijen, stallen en schuren. De huisspitsmuis maakt een nest op een beschutte plek zoals takkenstapels, compost- of bladerhopen of onder opgeslagen materialen.

Ruimtes met opgeslagen materialen of opgeslagen stro- of hooibalen zijn potentiële voortplantings- of rustplaatsen voor huisspitsmuizen. De situatie in het plangebied is weergegeven in onderstaande afbeeldingen.

Afbeelding links: Opslagruimte voor diverse materialen. Afbeelding rechts: Opslag van stro-/hooibalen.

Hierdoor is niet uit te sluiten dat een huisspitsmuis een voortplantings- en/of rustplaats bezet in het plangebied.

- Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een huisspitsmuis gedood. Er wordt mogelijk een voortplantings- en rustplaats van deze soort beschadigd of vernield.

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een steenmarter en het dier zelf werd tijdens het veldbezoek ook niet waargenomen, maar in de te slopen stal zijn geschikte schuil- of rustplaatsen voor de steenmarter aangetroffen. Een deel van het geïsoleerde dak is namelijk toegankelijk voor steenmarters.

. Afbeelding rechts: Isolatieplaten binnenzijde.

Hierdoor kan niet uitgesloten worden dat de soort een voortplantings- of rustplaats in het plangebied bezet.

- Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt er mogelijk een steenmarter gedood. Ook wordt mogelijk een voortplantings- of rustplaats van deze soort beschadigd of vernield.

Voor alle grondgebonden zoogdieren geldt:

De betekenis van het plangebied als foerageergebied neemt door de voorgenomen activiteiten niet af.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuizen kunnen een verblijfplaats bezetten in de luchtsponw of achter holle ruimtes achter een gevelplank of andere (gevel)betimmeringen. Zoals weergegeven in onderstaande afbeeldingen is de te slopen stal in het plangebied volledig opgebouwd uit planken zonder sponw of andere voor vleermuizen geschikte holle ruimtes. Hiermee zijn voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in de stal uitgesloten.

Afbeelding links: Gevel binnenzijde stal. Afbeelding rechts: Nok binnenzijde stal.

De groenstrook ten zuiden van de te slopen stal blijft behouden. De voorgenomen werkzaamheden zullen geen consequenties hebben voor eventuele boombewonende soorten. Tijdens veldbezoek werden geen verblijfplaatsen aangetroffen.

- Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen vleermuis verstoord of gedood. Ook wordt er geen voortplantings- of rustplaats beschadigd of vernield.

Foerageergebied

Op basis van de inrichting wordt het onderzoeksgebied beschouwd als geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten rondom de bebouwing in het plangebied en de bestaande houtopstanden die grenzen aan het plangebied. Gelet op de inrichting en de oppervlakte wordt het gebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

- Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook uit een rij gevels van woningen. De lijnvormige elementen, in en grenzend aan het plangebied blijven behouden.

- Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Vogels

Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en er kunnen mogelijk vogels nestelen in voor vogels toegankelijke bebouwing en in beplanting.

Status 'jaarrond beschermde nesten'

Tijdens de voorgenomen werkzaamheden worden geen bomen gerooid. Om die reden wordt de roek, een vogelsoorten die eventueel kan voorkomen in het onderzoeksgebied maar enkel in bomen rust of nestelt, niet nader beschreven. Mogelijk nestelt deze soort in bomen die net buiten het onderzoeksgebied staan. De werkzaamheden in het plangebied zullen niet tot een dusdanige verstoring leiden dat dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van deze soort. Het functionele leefgebied en de voortplantingsplaats voor de soorten blijft hiermee intact.

Overige soorten met jaarrond beschermde nesten die in het plangebied zouden kunnen voorkomen zijn:

Boerenwaluw

Aan de binnenkant van de stal is een deel van een oud boerenwaluwnest aangetroffen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen die in 2025 gebruikt zijn. De soort werd tijdens het veldbezoek niet waargenomen in of nabij de stal. Gelet op de bevindingen van het veldbezoek, wordt de huidige stal niet beschouwd als nestplaats voor boerenwaluwen. De bovenbouw van de stal wordt vervangen. De stal als zodanig blijft behouden als potentiële nestplaats voor boerenwaluwen.

De aangetroffen situatie is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Deel van een oud nest van boerenwaluw.

Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn er geen visuele of auditieve waarnemingen gedaan van huismussen. Er werden ook geen nesten van deze soort aangetroffen. De te slopen stal heeft geen pannendak of andere voor de soort geschikte gaten/kieren om in te nestelen. Dit maakt de stal tot een ongeschikte nestlocatie voor deze soort. Een nest van deze soort wordt daarmee uitgesloten.

Huiswaluw

Aan de buitenkant van de stal zijn geen (oude) nesten van huiswaluwen aangetroffen. De soort werd tijdens het veldbezoek niet waargenomen in of nabij de stal. Een nest van deze soort wordt daarmee uitgesloten.

Kerkuil

Deze soort broedt vooral in speciale nestkasten en in holle ruimtes in gebouwen. In gebouwen (schuren of kerktorens) zit de kerkuil bij voorkeur in donkere, rustige schuilhoeken. Dit soort schuilhoeken werden niet aangetroffen in de stal. De stal is daarmee niet geschikt als nestplaats voor een kerkuil. Tijdens het veldbezoek werd de soort niet waargenomen en er werden in de stal geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een kerkuil (braakballen, ruiveren). Een nest van deze soort wordt daarmee uitgesloten.

Steenuil

In de te slopen stal zijn eventuele geschikte schuil- of rustplaatsen voor de steenuil aangetroffen. Een deel van het geïsoleerde dak is namelijk toegankelijk voor deze soort. Deze situatie is eerder middels foto's weergegeven bij de omschrijving van de steenmarter. Het plangebied ligt aan de rand van het verspreidingsgebied van de steenuil. De waarneming die het meest dichtbij het plangebied werd gemeld in NDFF is een los individu op 2,9 kilometer van het plangebied. Tijdens het veldbezoek werden geen steenuilen gezien of gehoord. Ook werden geen sporen van deze soort waargenomen. Op basis van bovengenoemde bevindingen is het niet aannemelijk dat er een nest van een steenuil aanwezig is in de stal.

Conclusie jaarrond beschermde nesten

- Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen jaarrond beschermd vogelnest beschadigd of vernield.
- De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten neemt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet af.

Status 'jaarrond beschermd' (afhankelijk van ecologische factoren)

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn.

Uit de literatuurstudie en onderzoek in NDFF blijkt dat nesten van boomklever, spreeuw en zwarte roodstaart in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen.

Zwarte roodstaart

Deze soort bezet doorgaans een nest in holtes (in muren) van gebouwen in stedelijk gebied en bij moderne boerderijen. Voor de zwarte roodstaart is de omgeving van het plangebied te groen. Op basis daarvan wordt een nest in het plangebied uitgesloten.

Boomkruiper

Een boomkruiper nestelt in bomen maar ook op andere locaties, zoals in of tegen gebouwen/schuttingen, in beplanting tegen schuttingen/gebouwen of in nestkasten. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere (woon)erven, waardoor er voor genoemde soorten in de directe omgeving voldoende alternatieve nestplaatsen beschikbaar zijn.

Spreeuw

Spreeuwen nestelen bij voorkeur in boomholtes, maar daarnaast ook in nestkasten of in gebouwen. Tijdens veldbezoek werden er geen nesten van spreeuwen aangetroffen in het plangebied.

- Er zijn geen ecologische factoren waardoor eventuele nestplaatsen als 'jaarrond beschermde nestplaatsen' beschouwd worden.
- De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor deze vogels neemt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet af.

In gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn.

Het plangebied vormt een potentiële nestplaats van verschillende algemene vogelsoorten. Deze vogels kunnen nestelen in toegankelijke delen van de rundveestal. Het gaat hierbij om soorten als de houtduif en merel.

- Als gevolg van het verrichten van werkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode van vogels wordt mogelijk een vogel gedood en/of een bezet vogelnest beschadigd of vernield.
- De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor deze vogels neemt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet af.

Reptielen

Ringslang

Het plangebied ligt in het verspreidingsgebied van de ringslang. Volgens NDFF werd de soort afgelopen 5 jaar voornamelijk gemeld in de Weerribben op een afstand van minimaal 2,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Daarnaast was er een melding van een los individu op ruim 500 meter ten noorden van het plangebied.

Gelet op de aard van het plangebied, de ligging ten opzichte van de bestaande verspreiding van de ringslang en het feit dat tijdens het veldbezoek geen voortplantings- of rustplaatsen voor de ringslang in de vorm van bijvoorbeeld compost- of bladhopen werden aangetroffen, kan de aanwezigheid van deze soort in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

- Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen beschermd reptiel gedood en/of een verblijfplaats beschadigd of vernield.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting, wordt het plangebied als functioneel leefgebied voor sommige algemeen voorkomende en weinig kritische amfibieënsoorten zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander beschouwd. Deze soorten benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied en bezetten er mogelijk een (winter)rustplaats in holen en gaten in de grond (onder opgeslagen materialen), zowel buiten als in toegankelijke bebouwing. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied.

Op voorhand kan niet uitgesloten worden dat er door de werkzaamheden een beschermde amfibie wordt gedood of een rustplaats wordt beschadigd of vernield.

- Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een beschermd amfibie gedood en/of een verblijfplaats beschadigd of vernield.
- De betekenis van het plangebied als foerageergebied neemt voor amfibieën niet af.

6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk wordt als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden een beschermd grondgebonden zoogdier (huisspitsmuis en/of steenmarter) opzettelijk gedood en/of wordt een voortplantingsplaats en/of rustplaats beschadigd of vernield.

Voor een huisspitsmuis die een voortplantingsplaats en/of rustplaats in het plangebied bezet, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van voortplantingsplaats en/of rustplaats' omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. Er geldt geen vrijstelling voor het doden. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden, dienen ze weggevangen te worden (zie onderstaande tabel voor toepasbare vangmiddelen) of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen 'Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit' vereist.

Soort	Vangmiddel
Aardmuis	Vangkooi
Bosmuis	Vangkooi
Bruine kikker	Schepnet
Dwergmuis	Vangkooi
Dwergspitsmuis	Vangkooi
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi
Huisspitsmuis	Vangkooi
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ree	Vangkooi
Rosse woelmuis	Vangkooi
Tweekleurige bosspitsmuis	Vangkooi
Veldmuis	Vangkooi
Vos	Vangkooi
Woelrat	Vangkooi

Toepasbare vangmiddelen om beschermde grondgebonden zoogdieren weg te vangen uit het plangebied (Bron: Omgevingsverordening Overijssel, 2024).

Deze vrijstelling inclusief het mogen wegvangen of verjagen, geldt niet voor de steenmarter. Deze soort is middels onderzoek lastig vast te stellen, maar dat is niet onmogelijk. Er dient een Omgevingsvergunning aangevraagd te worden voor het beschadigen/vernielen van een verblijfplaats van een steenmarter of er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);
- Nader onderzoek steenmarter of Omgevingsvergunning aanvragen;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen vleermuizen verstoord of gedood. Ook wordt geen verblijfplaats beschadigd of vernield.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentieel foerageergebied

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt het essentieel foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

Vogels

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden gaan mogelijk nestplaatsen van vogels verloren en indien de werkzaamheden uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een vogel opzettelijk gedood en ei beschadigd of vernield.

Bezette nesten mogen niet beschadigd of vernield worden. De stal dient bij voorkeur gesloopt te worden buiten de voortplantingsperiode of voorafgaand aan de sloop moet een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen bezette nesten beschadigen/vernielen;
- Geen vogel opzettelijk doden;
- Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode of voorafgaand aan de sloop een broedvogelscan uitvoeren;

Amfibieën

Er kan niet worden uitgesloten dat door de voorgenomen activiteiten een beschermd amfibie opzettelijk wordt gedood en/of dat een (winter)rustplaats wordt beschadigd of vernield. Voor de beschermde amfibieën in voorliggend plan (gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander), waarvan mogelijk vaste (winter)rustplaatsen negatief worden beïnvloed, geldt in alle gevallen een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde amfibieën geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde amfibieën opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken.

Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden hoeft niet tot overtreding van een verbodsbepaling te leiden indien zorgvuldig gewerkt wordt. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Soort	Vangmiddel
Aardmuis	Vangkooi
Bosmuis	Vangkooi
Bruine kikker	Schepnet
Dwergmuis	Vangkooi
Dwergspitsmuis	Vangkooi
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi
Huisspitsmuis	Vangkooi
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ree	Vangkooi
Rosse woelmuis	Vangkooi
Tweekleurige bosspitsmuis	Vangkooi
Veldmuis	Vangkooi
Vos	Vangkooi
Woelrat	Vangkooi

Toepasbare vangmiddelen om beschermde amfibieën weg te vangen uit het plangebied (Bron: Omgevingsverordening Overijssel, 2024).

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling; (mits er zorgvuldig gewerkt wordt);

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling ivm ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Voortplantings- en rustplaats	Huisspitsmuis en steenmarter	Huisspitsmuis: Niet van toepassing ivm vrijstelling van verbodsbepaling Steenmarter: Art 11.54 lid 1a Bal	- Huisspitsmuis: Geen - Steenmarter: Nader onderzoek of aanvragen omgevingsvergunning.
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Huisspitsmuis en steenmarter	Art 11.54 lid 1a Bal	- Huisspitsmuis: Niet opzettelijk doden. (Zorgvuldig werken) - Steenmarter; Nader onderzoek of aanvragen omgevingsvergunning
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 11.37 lid 1b Bal	Bezette nesten niet opzettelijk negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	N.v.t.; niet aanwezig	Art. 11.37 lid 1b Bal	Geen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 11.37 lid 1a Bal	Geen vogels opzettelijk doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	N.v.t.; niet aanwezig	N.v.t	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentieel foerageergebied aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentiële vliegroute aangetast	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	N.v.t.; niet aanwezig	N.v.t	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing: vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Art 11.54 lid 1a Bal	Geen amfibieën opzettelijk doden. (Zorgvuldig werken)
Overige soorten	Dieren en overige functies	N.v.t: Niet aanwezig	N.v.t	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Vaste rust- plaats	Voortplantings- plaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer- gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit vereist
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Mogelijk	N.v.t.	Nee	Ja	Ja, ivm steenmarter	Nader onderzoek steenmarter of aanvragen omgevingsvergunning
Vogels	Mogelijk	Mogelijk	N.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Mogelijk	Nee	N.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij amfibieën opzettelijk gedood worden
Reptielen	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	Nee	Nee	Nee
Vlinders	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	Nee	Nee	Nee

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Aanleiding en doel

In opdracht van [REDACTED] heeft Natuurbank Overijssel onderzoek gedaan naar de consequenties van [REDACTED] en regelgeving voor de geplande werkzaamheden. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

Omgevingswet:

- Gebiedsbescherming - Natura 2000
- Soortenbescherming

Provinciaal beschermde gebieden:

- Natuurnetwerk Nederland

7.2 Conclusie toetsing

Gebiedsbescherming

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Gelet op de aard van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt een negatief effect op Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden voor zowel de ontwikkel- als de gebruiksfase op voorhand niet verwacht. Indien men juridische zekerheid wil hebben, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied (geluid, licht en trillingen) kunnen worden uitgesloten.

Soortenbescherming

De voorgenomen ontwikkeling heeft negatieve gevolgen voor verschillende beschermde diersoorten. Als gevolg van de sloop van de stal worden mogelijk beschermde dieren gedood en gaan voortplantings- en/of rustplaatsen verloren.

Voor een deel van de soorten die mogelijk negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling voor het beschadigen of vernielen van de voortplantings- of rustplaats. Het doden van dieren kan voorkomen worden door zorgvuldig te werken en het terrein natuurvrij te maken voorafgaand aan de werkzaamheden. Deze vrijstelling geldt niet voor de steenmarter. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van de stal voor de steenmarter. Ook kan beslist worden om direct over te gaan op het aanvragen van een omgevingsvergunning voor deze soort.

7.3 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

De ecologen van Natuurbank Overijssel kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft' signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

1. Ecologisch werkprotocol

Het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In deze notitie wordt concreet aangegeven op welke wijze de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om overtreding van een verbodsbepaling te voorkomen. Kennis van de ecologie van soorten is cruciaal om de juiste maatregelen, in de juiste tijd van het jaar uit te voeren.

2. Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan

Een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan bijvoorbeeld kan opgesteld worden gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbesluit en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders.

In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:

- Het vergroten van de diversiteit aan leefgebied voor planten en dieren door via aanplant of beheer te zorgen voor verschillende biotooptypen (water, oevers, kruidenvegetatie, struweel, bomen, bos) en geleidelijke overgangen hiertussen.
- Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen), wanneer blijkt dat nestgelegenheid een beperkende factor is.
- Het vergroten en versterken van leefgebieden voor planten en dieren door ecologisch beheer van (openbaar) groen, bijvoorbeeld door het beheer van grasvegetaties af te stemmen op bloemrijkdom en insecten.
- Het verbinden van leefgebieden door het aanbrengen of herstellen van lijnvormige landschapselementen (houtwallen, singels, hagen, sloten) of het realiseren van andere ontsnipperingsmaatregelen (bijvoorbeeld faunapassage).
- Het versterken van leefgebied en migratiezones door het aanbrengen van natuurlijke elementen als takkenrillen, dood hout, of stenige elementen.
- Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid.
- Het terugdringen van overwoekerende en/of invasieve plantensoorten met negatieve effecten op biodiversiteit en de mens (bijvoorbeeld Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw).

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen

Bijlage 5. Lijst jaarrond beschermde nesten

Bijlage 1. De Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

	Optimale periode voor werkzaamheden.
	Acceptabele periode voor werkzaamheden.
	De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
	Geen werkzaamheden in deze periode.
	Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2. Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Drie beschermingsregimes

De Omgevingswet kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of Omgevingsvergunning. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een Omgevingsvergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Omgevingswet sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. In het Besluit activiteit leefomgeving is het als volgt verwoord:

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

- 1°. Van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
- 2°. Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- 3°. Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
- 4°. Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Vrijstelling regelgeving

Onder de Omgevingswet is niet altijd een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. Ook zijn voor beschermde soorten andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Welke soorten zijn beschermd?

De Omgevingswet kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' (Nationaal beschermde soorten) waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn. Art. 11.37 Bal	soorten	Beschermingsregime Habitatrichtlijn. Art. 11.46. Bal	soorten	Beschermingsregime andere soorten. Art. 11.54 Bal
Art. 11.37 lid 1a. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden en vangen.		art. 11.46 lid 1a. Het verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 11.54 lid 1a. Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen		Art. 11.46 lid 1d. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.		Art. 11.54 lid 1b. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk eieren te rapen of bij zich te hebben		art. 11.46 lid 1 Bal. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen		niet van toepassing
Art. 11.37 lid d. Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort		Art. 11.46 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.		niet van toepassing
niet van toepassing		Art. 11.46 lid e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen		Art. 11.54 lid c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen omgevingswet

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden is het toegestaan om van de onderstaande soorten de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht vergunningsvrije gevallen soorten ikv beheer, onderhoud en RO per bevoegd gezag

Op basis van door PS vastgestelde provinciale Omgevingsverordeningen en Or d.d. 7 juli 2025

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie LWN (art. 4.31 Or)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>						✓						✓	✓
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						V1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Haas	<i>Lepus europeus</i>	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>						✓						✓	✓
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						✓							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			✓			V2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>					✓	✓						✓	✓
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							✓						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						V3							
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						V4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
wettelijke belangen:														
8.74L lid 1, b, 6° Bkl	ikv RO en gebruik van gebieden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74L lid 1, b, 9° Bkl	voorkomen onnodig lijden										✓			
8.74L lid 1, b, 10° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
8.74L lid 1, b, 11° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74L lid 1, b, 12° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch. kwaliteiten bepaald gebied	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs (8.74L lid 1, b, 1° en 4° Bkl)										✓				
schadelijke handelingen:														
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	✓**		✓**	✓**						✓**	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	✓**	✓	✓**	✓**	✓**	✓**	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓

Lijst beschermde soorten Omgevingswet

Legenda:

✓ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Fryslân: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen.

Opmerking bij Noord-Holland: Direct voorafgaand aan de uitvoering van de vrijgestelde activiteiten moet de grondgebruiker hiervan melding maken bij het bevoegd gezag.

Legenda 'Overzicht algemene vrijstelling soorten per provincie'. Bron: Natuurinclusief.nl

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.natura2000.nl>

<https://overijssel.maps.arcgis.com/>

<https://calculator.aerius.nl>

<https://www.ndff.nl/>

<https://www.natuurinclusief.nl/>

<https://www.vogelbescherming.nl/>

<https://www.bij12.nl/>

<https://www.zoogdiervereniging.nl/>

<https://www.ravon.nl/>

<https://www.topotijdreis.nl/>

<https://www.vlinderstichting.nl/>

Bijlage 5. Lijst jaarrond beschermde nesten

Vogels met jaarrond beschermde nesten Overijssel

Conform provinciale beleidsregel natuur 2024 provincie Overijssel, titel 4.3 en bijlagen 4.1 en 4.2

Vogels jaarrond beschermde nesten

Soort	categorie
Boerenzwaluw	3
Boomvalk	4
Bosuil	3
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Raaf	4
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1*
Torenvalk	4
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte specht	3
Zwarte wouw	4

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

Soort	categorie
Blauwe reiger	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Draaihals	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Grutto	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Middelste bonte specht	5
Oeverzwaluw	5
Ringmus	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Tureluur	5
Veldleeuwerik	5
Wulp	5
Zomertortel	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

uitleg:

categorie 1*:	Jaarrond gebruikte nesten. Hoewel de steenuil in de Beleidsregels Natuur versie 2024 staat aangegeven als categorie 2, staat in de toelichting op de beleidsregels de soort aangegeven als categorie 1. Ook in eerdere versies staat de steenuil aangegeven als categorie 1, die overigens de enige soort is binnen deze categorie. Daarom is categorie 1 aangehouden.
categorie 2:	Zeer plaatstrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
categorie 3:	Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing
categorie 4:	Vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
categorie 5:	Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat aangetoond moet worden dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten Overijssel (Bron: Natuurinclusief).